

Farklı Kategorideki Amatör Futbol Maçlarında Atılan Gollerin Taktik Analizi***Tactical Analysis of Attitude Goals in Amateur Football Matches in Different Categories**ORIJİNAL ARAŞTIRMA/
ORIGINAL RESEARCHYakup Akif AFYON¹Abdurrahman BOYACI²Olca MÜLAZIMOĞLU³¹Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
<https://orcid.org/0000-0003-1521-6261>²Nişantaşı Üniversitesi
<https://orcid.org/0000-0002-3398-1189>³Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
<https://orcid.org/0000-0001-5599-280>**Öz**

Bu çalışmada, 2012-2013 futbol sezonunda Muğla ilinde, farklı kategorideki Bölgesel Amatör Ligi (BAL) ve Süper Amatör Liginde (SAL) birinci ve sonuncu olan takımların (n=4) sezonun 2.yarısında oynadıkları 50 resmi lig maçında atılan gollerin taktik analizi yapılmıştır. Atılan gollerin 15'er dakikalık periyotlar halinde dağılımı, gollerin atılışındaki vuruş teknikleri, gollerin hangi mevkide oynayan oyuncular tarafından atıldığı ve gollerin atılış şekillerine göre dağılımı yazılı gözlem ve çeteleme yöntemiyle incelendi. Analizi yapılan 50 lig maçında toplam 97 gol atıldığı, maç başına gol ortalaması ($X=1.94$) olarak tespit edildi. Müsabakalarda zaman dilimine bağlı olarak atılan gollerin en fazla 76-90 dakikaları arasında (26 gol), en fazla golün (46 gol) orta saha oyuncuları tarafından atıldığı, gollerin 76 tanesinin ayakla yapılan vuruş ile ve çoğunluğunun ceza sahası içinden yapıldığı belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Maç Analizi, Gol, Vuruş Tekniği, Amatör Lig**Yayın Bilgisi**

Gönderi Tarihi: 18.09.2018

Kabul Tarihi: 25.12.2018

Online Yayın Tarihi: 31.12.2018

Abstract

This study conducted a tactical analysis of the goals scored in the 50 official league matches played in the 2nd and 3rd season of the first and last teams (n = 4) in the Regional Amateur League (BAL) and Super Amateur League (SAL) in different categories in the 2012-2013 football season in Muğla Province. The distribution of the goals scored in 15 minute intervals, the shooting techniques at the throws of the goals, the positions at which the goals were played by the players, and the distribution of the goals according to the shooting styles were examined by written observation and gang. A total of 97 goals were scored in the 50 league games analyzed, and the average goal per game was ($X = 1.94$). It was determined that the goals scored in the competitions were 76-90 minutes maximum (26 goals), the maximum goal (46 goals) was taken by midfield players, 76 of the goals were made with the kick made by the foot, and the majority were made from the penalty area.

Keywords: Football, Match Analysis, Goal, Kick Technique, Amateur League

*Bu çalışma, 21-23 Mayıs 2014 tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilen 1.Uluslararası Spor Bilimleri, Turizm ve Rekreasyon Öğrencisi Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Futbol oyununda temel amaç, heyecanı en sıradan olan oyunlarda bile kazanmaktır (Söyler, 2013). Kazanmanın yolu ise çeşitli taktikler uygulayarak gol atmaktır (Zileli, 2007). Spor kamuoyunda en çok tartışılan konu, takımın oynadığı futboldan ziyade atamadığı veya attığı goller olmaktadır. Bu bilgiler ışığında, futbol oyununda seyircileri heyecanlandıran, harekete geçiren, sıkıntılarını unutturan, geçici de olsa bir zevk veren duruma "gol" denilmektedir (Çiçek, 2000). Golün oluşu sırasında çeşitli organizasyonlar olmakta ve bu organizasyonlar sırasında oluşan hareketleri çeşitli parametrelerle adlandırarak gol oluşum şekline ulaşılmaktadır. Futbolda kazanan ve kaybedenin belirleyicisi olan golü sağlayan vuruşlar belki de futbol oyununda başarının sağlanmasında en önemli etkenlerden biridir (Zileli, 2007).

Teknolojik imkanlar antrenörlere sunulmadan önce futbol oyununun süreklilik arz etmesi ve hızlı yapıda olması, takım ve bireysel performansın analizinin yapılmasını engellemiştir (Pollard ve Reep, 1998). Teknik sorumluların genel olarak sübjektif performans belirleme metodunu kullanmaları ve bunun yanında strese bağlı olarak algılama ve bilgiyi depolama kapasitelerindeki düşüş ve değerlendirmede yapılan yanlışlıklar, gözleme dayalı analiz yöntemini yetersiz kılmaktadır (Apaydın, 1998). Hatta üst düzeyde teknik direktörler arasında, hafıza kapasitesi üzerine yapılmış araştırmalarda, deneyimli teknik direktörlerin bile zaman zaman oyunun kilit faktörlerini gözden kaçırdıkları görülmüştür (Franks ve Goodman, 1986).

Bilim ve teknoloji alanında meydana gelen gelişmelerden doğal olarak etkilenen futbolda bilgisayarlı maç analiz programları teknik direktörlerin oyuncularını ve rakibini değerlendirebilmesi açısından çok önemli bir hale gelmiştir. Hem taktik çalışmalarda hem de değerlendirme aşamasında hataların en aza indirilmesinde, futbolcu ve takımların performansının takibi için maç analizleri yapmak büyük önem taşımaktadır (Zıvalıoğlu ve ark., 1998).

Bu araştırma, profesyonel futbolun alt yapısı olarak görülen farklı kategorideki amatör takımların futbolcularının oynadıkları maçlarda kaydedilen gollerin taktik açıdan (zaman, mevki, vuruş tekniği ve gollerin hangi bölgeden atıldığıнын) incelenerek araştırmalara kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Metodu

Futbolda iki farklı kategoride mücadele eden takımların attıkları gollerin taktik analizlerinin incelenmesi amacıyla gözlem ve çeteleme yöntemi kullanılmıştır. Bu nedenle 2012-2013 sezonunda BAL ve SAL oynanan tüm maçlar statta yerinde izlenmiştir. Araştırmada, araştırmacı tarafından hazırlanan maç takip formu kullanılmıştır. Formda atılan gollerin dakikası, golü atan oyuncunun mevkii, vuruş tekniği ve gollerin atılış şekillerini içeren bilgilere yer verilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni, 2012-2013 futbol sezonunda Muğla ili Bölgesel Amatör Ligi (BAL) ve Süper Amatör Liginde (SAL) oynanan tüm maçlardır. Örneklem grubunu ise, Muğla ili BAL 7. grupta birinci olan B.B. Bodrumspor ve sonuncu olan Muğlaspor (n=2) ile Muğla Bölgesi SAL takımlarından lig birincisi Ortaca Belediyespor ve ligin sonuncusu olan Akyaka Belediyespor' un (n=2) maçları oluşturmaktadır. Ligin sonunda en başarılı ve başarısız iki takım olan grup birincileri ve sonuncularının maçlarında atılan gollerin taktik analizleri değerlendirmeye alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Ligin ikinci yarısında Bölgesel amatör ligindeki takımların 14'er maçı, Süper amatör kümedeki takımların 11'er maçı, toplam 50 maçın gol analizleri değerlendirmeye alındı. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Futbol uzmanlık öğrencilerinden oluşturulan 8 kişilik ekip ile tüm maçlar yerinde izlenerek değerlendirmeye alınmış, veriler kaydedilerek tablollaştırılmıştır. Takımların attıkları gollerin 15'er dakikalık periyotlar halinde dağılımları, gollerin atılışındaki vuruş teknikleri, gollerin hangi mevkide oynayan oyuncular tarafından atıldığı ve gollerin atılış şekillerine göre dağılımı analize alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen tüm veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Atılan gollerin taktik açıdan (zaman, mevki, vuruş tekniği ve gollerin hangi bölgeden atıldığıнын) incelemek için elde edilen verilerin frekans ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır.

BULGULAR

Tablo 1: Muğla Bölgesel Amatör Liginde (BAL) atılan gollerin zaman dilimlerine göre dağılımı

HAFTALAR	Zaman dilimleri (dakika)											
	0-15 dk		16-30 dk		31 dk-İlk yarı sonu		46-60 dk		61-75 dk		76 dk-Maç sonu	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1. Hafta	3	15.78	4	21.05	3	15.78	3	15.78	4	21.05	2	10.52
2. Hafta	1	50.00	-	-	-	-	-	-	1	50.00	-	-
3. Hafta	-	-	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-
4. Hafta	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-	-	-
5. Hafta	-	-	-	-	1	50.00	1	50.00	-	-	-	-
6. Hafta	-	-	1	50.00	-	-	-	-	-	-	1	50.00
7. Hafta	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Hafta	1	7.14	2	14.28	2	14.28	2	14.28	3	21.42	4	28.57
9. Hafta	1	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10. Hafta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Hafta	-	-	-	-	-	-	1	50.00	1	50.00	-	-
12. Hafta	-	-	1	50.00	-	-	-	-	-	-	1	50.00
13. Hafta	2	40.00	-	-	-	-	-	-	-	-	3	60.00
14. Hafta	-	-	1	11.11	2	22.22	2	22.22	1	11.11	3	33.33
Toplam	8	13.11	10	16.39	9	14.75	10	16.39	10	16.39	14	22.95

Tablo 1 incelendiğinde, Muğla ili bölgesel amatör ligi 7.gruptan Muğla spor ile Bodrum sporun, süper amatör ligi takımlarından Akyaka ile Ortaca Belediyesporun ligin 2.yarisında attığı gollerin zaman dilimleri incelendiğinde, bölgesel amatör liginde en fazla golün (%22,95–14 gol) 75-90 dakikalar arasında atıldığı, en az golün ise (%13,11–8 gol) 0-15 dakikaları arasında atıldığı görülmektedir.

Tablo 2: Muğla Süper Amatör Liginde (SAL) atılan gollerin zaman dilimlerine göre dağılımı

HAFTALAR	Zaman dilimleri (dakika)											
	0-15 dk		16-30 dk		31 dk-İlk yarı sonu		46-60 dk		61-75 dk		76 dk-Maç sonu	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1.Hafta	-	-	-	-	-	-	-	-	2	50.00	2	50.00
2.Hafta	-	-	-	-	1	33.33	-	-	1	33.33	1	33.33
3.Hafta	-	-	2	40.00	1	20.00	-	-	1	20.00	3	20.00
4.Hafta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.Hafta	-	-	-	-	1	50.00	-	-	1	50.00	-	-
6.Hafta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100
7.Hafta	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33.33	2	66.66
8.Hafta	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-	-	-
9.Hafta	-	-	-	-	2	40.00	1	20.00	1	20.00	1	20.00
10.Hafta	1	14.28	-	-	2	28.57	-	-	1	14.28	3	42.85
11.Hafta	-	-	3	60.00	1	20.00	-	-	-	-	1	20.00
Toplam	1	2.77	6	16.66	8	22.22	1	2.77	8	22.22	12	33.33

Tablo 2 incelendiğinde, Muğla ili süper amatör liginde en fazla golün (%33,33–12 gol) 76-90 dakikaları arasında atıldığı, en az golün (%2,77–1 gol) 0-15 dakikalar arasında atıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 3: Muğla Bölgesel Amatör Liginde (BAL) ve Muğla Süper Amatör Liginde (SAL) oyuncuların mevkilerinin göre atılan gollerin dağılımı

HAFTALAR	Muğla Bölgesel Amatör Liginde (BAL)						Muğla Süper Amatör Liginde (SAL)					
	Oyuncuların mevkileri						Oyuncuların mevkileri					
	Savunma		Orta Saha		Hücum		Savunma		Orta Saha		Hücum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1.Hafta	4	21.00	8	44.10	7	21.05	1	25.00	2	50.00	1	25.00
2. Hafta	-	-	-	-	2	100	-	-	2	66.66	1	33.33
3. Hafta	-	-	-	-	1	100	3	50.00	2	33.33	1	16.66
4. Hafta	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Hafta	-	-	2	100	-	-	-	-	-	-	2	100
6. Hafta	-	-	1	50.00	1	50.00	1	100	-	-	-	-
7. Hafta	-	-	1	100	-	-	1	33.33	-	-	2	66.66
8. Hafta	3	21.42	7	50.00	4	28.57	-	-	-	-	1	100
9. Hafta	1	100	-	-	-	-	1	16.66	5	83.33	-	-
10.Hafta	-	-	-	-	-	-	2	33.33	3	50.00	1	16.66
11.Hafta	-	-	1	50.00	1	50.00	-	-	4	80.00	1	20.00
12.Hafta	1	50.00	-	-	1	50.00	9	24.32	18	48.64	10	27.02
13.Hafta	1	20.00	4	80.00	-	-	n	%	n	%	n	%
14.Hafta	1	11.11	3	33.33	5	55.55	1	25.00	2	50.00	1	25.00
Toplam	11	18.03	28	45.90	22	36.06	-	-	2	66.66	1	33.33

Tablo 3 incelendiğinde, Muğla bölgesi bölgesel amatör ligi 7.gruptan Muğla spor ile Bodrum sporun, süper amatör ligi takımlarından Akyaka ile Ortaca Belediyesporun 2.yarisında golleri atan oyuncuların mevkileri incelendiğinde, bölgesel amatör liginde golleri atan oyuncuların mevkileri incelendiğinde en fazla golün (%45,90 -28 gol) orta saha oyuncuları, en az golün (%18,03 – 11 gol) yine savunma oyuncuları tarafından atıldığı süper amatör liginde en fazla golün (%48,64 -18 gol) orta saha oyuncuları, en az golün (%24,32 – 9 gol) savunma oyuncuları tarafından atıldığı, tespit edilmiştir.

Tablo 4: Muğla Bölgesel Amatör Liginde (BAL) ve Muğla Süper Amatör Liginde (SAL) vuruş tekniklerine göre atılan gollerin dağılımı

HAFTALAR	Muğla Bölgesel Amatör Liginde (BAL)				Muğla Süper Amatör Liginde (SAL)			
	Vuruş Teknikleri				Vuruş Teknikleri			
	Ayakla		Kafayla		Ayakla		Kafayla	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Hafta	18	94.73	1	5.26	3	75.00	1	25.00
2.Hafta	2	100	-	-	2	66.66	1	33.33
3.Hafta	1	100	-	-	2	40.00	3	60.00
4.Hafta	1	100	-	-	-	-	-	-
5.Hafta	1	50.00	1	50.00	2	100	-	-
6.Hafta	2	100	-	-	1	100	-	-
7.Hafta	1	100	-	-	1	33.33	2	66.66
8.Hafta	11	78.57	3	21.42	-	-	1	100
9.Hafta	1	100	-	-	4	66.66	2	33.33
10.Hafta	-	-	-	-	5	71.42	2	28.57
11.Hafta	1	50.00	1	50.00	4	80.00	1	20.00
12.Hafta	2	100	-	-	24	64.86	13	35.13
13.Hafta	3	60.00	2	40.00	1	33.33	2	66.66
14.Hafta	8	88.88	1	11.11	-	-	1	100
Toplam	52	85.24	9	14.75	4	66.66	2	33.33

Tablo 4 incelendiğinde, ligin 2.yarisında, bölgesel amatör liginde en fazla gol (%85,24 -52 gol) ayakla vuruş teknikleriyle, en az golün (%14,75 -9 gol)kafa ile vuruş teknikleriyle süper amatör liginde en fazla gol (%64,86 -24 gol) ayakla vuruş teknikleriyle, en az gol (%35,13 -13 gol) kafa ile vuruş teknikleriyle atılmıştır.

Tablo 5: Muğla Bölgesel Amatör Liginde (BAL) atılış şekillerine göre gollerin dağılımı

HAFTALAR	Atılış Şekilleri									
	Penaltı		Ser. Vuruş		Uzaktan Şut		C. Alanı İçi		Kendi Kal.	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Hafta	-	-	1	5.26	4	21.05	14	73.68	-	-
2.Hafta	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
3.Hafta	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
4.Hafta	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
5.Hafta	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
6.Hafta	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
7.Hafta	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
8.Hafta	1	7.14	-	-	2	14.28	11	78.57	-	-
9.Hafta	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
10.Hafta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.Hafta	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
12.Hafta	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
13.Hafta	-	-	-	-	1	20.00	4	80.00	-	-
14.Hafta	-	-	-	-	1	11.11	7	77.77	1	1.11
Toplam	1	1.63	1	1.63	8	13.11	50	81.96	1	1.63

Tablo 5 incelendiğinde, atılan gollerin atıldığı yerler incelendiğinde Bölgesel amatör liginde en fazla gol (%81,96 – 50 gol) ceza alanı içinden, en az gol (%1,63 -1 gol) duran toplar ve rakip oyuncular tarafından kendi kalelerine atılmış olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Muğla Süper Amatör Liginde (SAL) atılış şekillerine göre gollerin dağılımı

HAFTALAR	Atılış Şekilleri									
	Penaltı		Ser. Vuruş		Uzaktan Şut		C. Alanı İçi		Kendi Kal.	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Hafta	-	-	-	-	-	-	4	100	-	-
2.Hafta	1	33.33	-	-	1	33.33	1	33.33	-	-
3.Hafta	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-
4.Hafta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.Hafta	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
6.Hafta	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-
7.Hafta	-	-	-	-	-	-	3	100	-	-
8.Hafta	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
9.Hafta	-	-	-	-	3	50.00	3	50.00	-	-
10.Hafta	1	14.28	-	-	-	-	6	85.71	-	-
11.Hafta	-	-	-	-	-	-	5	100	-	-
Toplam	2	5.40	1	2.70	4	10.81	30	81.08	-	-

Tablo 6 incelendiğinde süper amatör liginde en fazla gol (%81,08- 30 gol) ceza alanı içinden yapılan vuruşlarla, en az gol (%2,70 – 1 gol) duran toplarla atılmış olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Farklı kategorideki amatör takımların futbolcularının oynadıkları maçlarda kaydedilen gollerin taktik açıdan (zaman, mevki, vuruş tekniği ve gollerin hangi bölgeden atıldığı) incelenmesi amacıyla yapılan araştırma sonuçlarına göre; Ligin 2. yarısında, bölgesel amatör liginde en fazla gol (n=52) ayakla vuruş teknikleriyle, en az golün (n=9) kafa ile vuruş teknikleriyle süper amatör liginde en fazla gol (n=24 gol) ayakla vuruş teknikleriyle, en az gol (n=13) kafa ile vuruş teknikleriyle atılmıştır.

Futbolda kazanmak için veya puan alabilmek için gol gereklidir. Literatürde gollerin atılış şekli ile ilgili çalışma mevcuttur. Yapılan bir araştırmada, Türkiye 1. Süper Lig 2001/2002 futbol sezonunda atılan toplam 910 golün 759'u ayakla, 149'u kafa vuruşuyla ve 2'si farklı şekillerde atıldığı bildirilmiştir (Doğan ve ark., 2003). Benzer bir araştırma, Turkcell Süper Lig'de 08/09 sezonunda atılan toplam 787 golün 423'ü sağ, 195'i sol ayakla, 157'si kafa vuruşuyla ve 8 tanesi farklı şekiller ile atılmış olduğu tespit edilmiştir. (Memişoğlu, 2009). İngiltere Premier Ligi 2008/2009 sezonunda oynanan maçlardaki 942 golün 749'u ayak, 167'si kafa vuruşu ve 26'si farklı dokunuşlar ile atıldığını saptamıştır (Durlık ve Bieniek, 2014). UEFA Şampiyonlar Ligi 2004/2005 sezonunda 331 gol, 2005/2006 285 gol ve 2006/2007 309 gol olmaz üzere toplam 375 maçta 925 gol atılmıştır. Gollerin atılış şekillerine göre, ayakla 749 (2004/2005=278, 2005/2006=224, 2006/2007=247), kafa vuruşuyla 176 (2004/2005=53, 2005/2006=61, 2006/2007=62) gol atılmıştır (Sönmeymekas, 2008). 2016 Avrupa Futbol Şampiyonasında atılan 108 golün 47'si sağ ayakla, 36'sı sol ayak ve 22'si kafa vuruşu ile olduğu saptamıştır. Ayrıca 3 golde kendi kalesine atılan olarak rapor edilmiş ancak analiz dışı bırakılmıştır (Tokul, 2017). 2006 Dünya Futbol Kupasındaki toplam 147'ü gol incelemiştir. Buna göre ayakla 112, kafa vuruşuyla 31 gol ve aynı zamanda kendi kalesine 4 gol atıldığını bildirmiştir (İmamoğlu ve ark., 2007). 2000 Avrupa Futbol şampiyonasında atılan gollerden en fazla golün ayakla (68) atıldığını tespit etmişlerdir (Işık ve ark., 2000). İlgili literatür sonuçları ile araştırmanın sonuçları en fazla golün ayak vuruş ve en az golün kafa vuruşu ile atılması sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Atılan gollerin atıldığı yerler incelendiğinde Bölgesel amatör liginde en fazla gol (%81,96 – 50 gol) ceza alanı içinden, en az gol (% 1,63 -1 gol) duran toplar ve rakip oyuncular tarafından kendi kalelerine atılmış, süper amatör liginde en fazla gol (%81,08- 30 gol) ceza alanı içinden yapılan vuruşlarla, en az gol (%2,70 – 1 gol) duran toplarla atılmıştır.

Turkcell Süper Lig'de 08/09 sezonunda olan gollerin 115'i ceza alanı dışından olmuştur. Atılan bu gollerin ceza alanı dışı ortadan 79, ceza alanı dışı soldan 25, ceza alanı sağdan 11 gol olmuşken, ceza alanı içinden atılan 666 golün kale alanı içinden 165, kale alanı dışından 501 gol olmuştur (Memişoğlu, 2009). Başka bir araştırmada ise Türkiye 1. Süper Ligi 01/02 sezonu atılan 910 golün 121 tanesinin ceza alanı dışından, ceza alanı içinden 718 olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Doğan ve ark. 2003). İngiltere Premier ligi 08/09 sezonunu yaptığı çalışmasında ise gollerin % 85'i ceza alanı içinden %14,9'u dışından atıldığı bulunmuştur (Durlık ve Bieniek, 2014). Dünya kupası ve Avrupa şampiyonalarını analiz eden çeşitli araştırmacıların sonuçları incelendiğinde, 2006 Dünya Kupasında 147 golün 25'i ceza alanı dışı 118'i içi (İmamoğlu ve ark. (2007), 2002 Dünya Kupasında 161 golün 21'i dışından, 140'ı içinden (Çakıroğlu ve ark., 2006) ve EURO 2012' deki gollerin % 90'ı ceza alanı içinden gerçekleştiği ayrıca bunları %42,1'inin de ortadan meydana geldiğini belirtmişlerdir (Mitrotasios ve Artamas, 2014). Son yapılan çalışma da ise, 2016 Avrupa Futbol Şampiyonasında %17,59'u ceza alanı dışından, %72,22'si ise içinden gol olduğunu sonuncuna varılmıştır (Tokul, 2017). Turkcell Süper Lig'de yapılan bir araştırmada serbest vuruştan 61, Penaltıdan 53 ve kendi kalesine 20 gol olduğu tespit edilmiştir (Memişoğlu, 2009). Doğan ve ark., (2003) yapmış olduğu çalışmada penaltı ile 55, serbest vuruşla 39 ve kendi kalesine 16 gol meydana gelmiştir. UEFA Şampiyonlar Ligi sezonlarına göre serbest vuruştan 2004/2005 29, 2005/2006 45, 2006/2007 28 ve penaltıdan 2004/2005 19, 2005/2006 16, 2006/2007 13 gol olduğu tespit edilmiştir (Sönmeyenmakas, 2008). 2002 Dünya Kupasında toplam 161 golün olduğunu ayrıca bunların 14'ü Penaltı, 9'u serbest vuruş ve 3 golün de kendi kalesine atılmasıyla meydana geldiğini bildirmiştir (Kızılet, 2006).

Muğla ili bölgesel amatör ligi 7.gruptan Muğla spor ile Bodrum sporun, süper amatör ligi takımlarından Akyaka ile Ortaca Belediyesporun ligin 2.yarisında attığı gollerin zaman dilimleri incelendiğinde, bölgesel amatör liginde en fazla golün (%22,95'i 14 gol) 75-90 dakikalar arasında atıldığı, en az golün ise (%13,11'i 8 gol) 0-15 dakikaları arasında, süper amatör liginde en fazla golün(%33,33'ü 12 gol) 76-90 dakikaları arasında atıldığı, en az gölün (%2,77'si 1 gol) 0-15 dakikalar arasında atıldığı tespit edilmiştir.

2000 Avrupa Futbol Şampiyonasında atılan gollerin içinde en fazla golün (24 gol) 46-60. dk. arasında atıldığı (Işık ve ark., 2000), 2016 Avrupa Futbol Şampiyonasında en az gol 16-30dk., en çok ise 76- 90+dk (Tokul, 2017), 1930 – 2010 yılları arasındaki Dünya kupaları maçlarında 76-

90 dk en çok ve 31-45dk en az (Leite, 2013), 2006 Dünya Kupasında en az 61- 75dk. en çok ise 76-90dk., arasında olduğu tespit edilmiştir (İmamoğlu ve ark., 2007).

Sonuç olarak, amatör futbol maçlarında atılan gollerin analizine bakıldığı zaman; Müsabakanın son dakikalarında (76-90) daha fazla gol atıldığı, teknik açıdan daha çok ayakla, taktik açıdan ise ceza sahası içerisinde yakalanmış gol pozisyonlarının olumlu kullanıldığı ve bazı araştırmalardan farklı olarak çalışmamızda ofansif olarak hücumu destek sağlayan orta saha oyuncularının gol atmakta daha aktif oldukları bulunmuştur.

Futbol antrenörlerine, maçın son 15 dakika periyotunda kondisyon, dikkat ve konsantrasyon eksikliği sebebi ile bu bölümün önemi konusunda oyuncularını uyardıkları, oyuncularına gol yapmada diğer vuruş tekniklerini kullanmalarını, duran topları etkin kullanarak değişik bölgelerden gol yöntemleri denemeleri önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Apaydın, A. (1998). *Futbolda performans düzeyi ve sosyo-ekonomik yapı ile ilgisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Çiçek, S. (2001). 2000 Avrupa futbol şampiyonasında Türkiye ulusal futbol takımının istatistiksel analizi. *II. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı*, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, İzmir.
- Doğan, M., Doğan, A., & Alkan, A. (2004). 2001-2002 Futbol sezonunda Türkiye süper liginde atılan gollerin incelenmesi. *Journal of Physical Education and Sport Science*. 6(1), 1-10.
- Durlık, K., & Bieniek, P. (2014). Analysis of goals and assists diversity in english premier League. *Journal of Health Sciences*, 4(05), 047-056.
- Franks, I.M. & Goodman, D. (1986). Computer assisted technical analysis of sport. *Journal Coaching review*, May/June, p:58-64.
- Işık, O., Toksöz, I. ve Çakıroğlu, M. (2000). 2000 Avrupa futbol şampiyonası gollerinin analiz. S.27., *II. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı*, İzmir. Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu.
- Çakıroğlu, M., Işık, O., Kızılet, A. ve Şuta, C. (2002). 2002 FIFA Dünya kupasının teknik analizi. *7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Kongre Kitabı*, sayfa 224, Antalya, Türkiye.
- Leite S. S. W. (2013). Euro 2012: Analysis and evaluation of goals scored. *International Journal of Sports Science*, 3(4), 102-106. doi: 10.5923/j.sports.20130304.02.
- Memişoğlu, M. (2009). Turckcell Süper Lig 08/09 sezonu golleri. *Tam Saha Dergisi*. Temmuz sayısı. s:1-5.
- Mitrotasios, M., & Armatas, V. (2014). Analysis of goal scoring patterns in the 2012 European football championship. *The Sport Journal, U.S. Sports Academy*, January, 1-11.
- Pollard, R., & Reep, C. (1988). The Quantitative comparison of playing styles in soccer. Eds. T. Reilly, A. Lees, K. Davids, W. Murphy. *Science and Football*. London: F.& F.N. Spon, 309-315.
- Sönmeymakas, A. (2008). *UEFA şampiyonlar liginde atılan gollerin analizi*. Edirne: Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Tokul, E. (2017). *Avrupa futbol şampiyonasında atılan gollerin ve şutların teknik ve taktik kriterler açısından incelenmesi*. Muğla: Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Zıvalıoğlu H., Doğan, A. A., Sakallıoğlu, F., Türkan, M. ve Baş, M. (1998). Trabzonspor futbol takımının saha içerisindeki teknik hareketlerinin analizi. *I. Spor Bilimleri Kongresi Bildirileri*, Atatürk Üniversitesi Bildiri Özetleri Kitapçığı, Erzurum:5, 122-129.
- Zileli, R. (2007). *2006-2007 sezonunda Türckcell süper ligi 'nde oynanan maçlarda kullanılan köse vuruşlarının bilgisayarlı maç analizi*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi:1.